

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

TIDNING

för

KONST, SLÖJD OCH HUSHÅLLNING.

N:o 10.} Tryckt hos GEO. LÖWEGREN, Götheborg. { Mars 5.
1824.

Några mindre allmänna Konstuttryck.

Uppoffring (sacrifice) kallar man den artighet, som Konstnären visar genom utelemnandet af vissa partiella skönheter, som skulle kunna anses menliga för effekten i taflan. Denna uppoffring kan göras antingen i kompositionen eller effekten. Den förra sker, då Artisten utesluter figurer eller bisaker, som skulle kunna skada det intryck, hvilket hufvudämnet bör göra; den sednare deremot åger då rum, när han försvagar glansen af de föremål, som måste gifva plats åt andra, och icke tilldraga sig åskådarens uppmärksamhet på det helas bekostnad.

Papillotage är i Målarekonsten motsatsen af ackord och harmoni. Man säger, att en målning papiljotterar, när dagrarna, i stället att vara anbragte i stora massor, äro kringströdde i små partier, och ungefär åstadkomma samma verkan som papiljotterna på ett hufvud, hvilka man kan räkna den ena efter den andra. Ögat, som alltid söker antingen hvila, eller ett enda föremål för uppmärksamheten, blir tröttadt af de många små, från alla sidor, på engång framlyssande dagrarna.

Anteckningar i Sinnebildslåran.

Förnöjsamheten. Denna afbildas genom en vacker yngling, ur hvars friska ansigtsfärg, leende min och lif-

liga blickar hjertats tillfredsställelse framlyser. Hans lätta underklädsel är af gyllene tyg, och betäckt till någon del med en silfvertygsmantel, som på bröstet hopknäppes med en strålande rubin, hvilken, äfvensom blomsterbuketten i hans ena upphöjda hand och guldäpplet i den andra, betecknar, att han vill se andra likaså nöjda som han. Vingarne på hans fötter och det ymnighetshorn, hvarpå han trampar, skola antyda, att den nöjde är alltid glad och lätt i sina rörelser, och att det är välståndet, som bereder menniskan denna himmel på jorden.

Fliten afbildas genom en i lätt klädnad med starka steg gående qvinna. I den ena handen bär hon en sporre, och i den andra ett timglas, hvarmed skall betecknas, att verksamhet och uppmärksamhet äro vilkoren för all slags flit, och och att den slitige bör nyttja hvarje stund samt att han ingen annan pådrifvare behöfver än sin egna vilja. — Man ser äfven Fliten förestäld under bilden af en medelåldrig qvinna, med en pil i den ena och ett vingadt timglas i den andra handen, eller i ettderas ställe en timiansqvist, på hvilken ett bi satt sig. Stundom synes också en tupp vid hennes fötter.

Öfver Syrämnets verkan på färgerna.

*Alltetyg visar, när det upptages ur indigokypen, en grön färg; men knapt har det en minut varit utsatt för den atmosfäriska luften, innan det blir mörkblått, genom det syrämnets verkan. En så utomordentlig förändring föregår äfven med purpursnäckan (*buccinum* Linn.), som brukas till purpurfärgen. Den af naturen gula vätskan öcyderas genom solens och luftens åverkan, och visar åtskilliga öfvergångar från gult, grönt, rött o. s. v. tills den slutligen blir purpurrod. Man kan*

ej gifva tyg en rått god svärta, utan att flitigt utsätta det i friska luften. Ljuset har en stor affinitet till syråmnet; derföre blifva många klädespersedlar blackiga och förlora sin färg med mistningen af syråmnet; djuensom de delar af en klädning eller ett tyg, som äro mest blottstälde för solen, bli utblekte, medan det öfriga bibehåller sig oförändradt.

Om Förgyllning med det så kallade Quicksilfvervattnet.

Man polerar först kopparen, som man vill förgylla, med sand och svagt skedvatten, och lägger den derpå i en förtunnad quicksilfver-solution. Quicksilfret går ur sitt upplösningstillstånd och precipiterar sig på kopparen. Derigenom åstadkommes nu den guldets amalgamation, som sprider sig öfver hela kopparpjesen, och vid den adhererar. När amalgamet utbreddt sig lika öfver allt, upphettar man pjesen öfver kol, hvarigenom quicksilfret bortdunstar och guldets blir kvar på kopparen. På detta sätt sker den vackra förgyllningen, som man beundrar på koppartillverkningarne från Birmingham.

Något om Berlinblått.

Detta vigtiga färgstoff uppfans i Berlin 1704 af Diesbach och Dippel. Dess beredningssätt var en hemlighet ända till år 1724. Berlinblått nyttjas i mångfaldiga afseenden af Målare, Ritmästare och Färgare. Den skönaste färg, som dermed hitills åstadkommits, är den som Raymond satte på sidentyg och silke, och hvilka ännu i stort tillverkas i flera fabriker i Lyon samt bibehålla hans namn.

Potpourri emot Mott i kläder.

Tag 10 ℔ Sägspån (tiet mycket hårdt smurad), 2 ℔ största Lavendelblomster, 4 lod Rosmarinolja, 2 lod Lavendelolja, 2 lod Bergamotolja, 4

lod pulveriserad kamfer, och några mycket fint skurna Moskushylsor. Detta väl hopblandade, lägges i små portioner mellan kläderna i skåpen eller lådorna. Det håller äfven bort från pelsverk.

Blodstillande Medel.

Man tager en hand full frisk Mistel, (*Vicum album*) hackar den fin och bultar den väl. Detta, lagat på såret, stillar det starkaste blodflöde.

Bepröfvadt sätt att afhålla möss från böcker och papper.

Man har uttrönt att möss och rottor icke söndergnaga böcker och papper af hunger, utan af törst. Af sådan anledning lät en Bibliotekarie sätta små kärl, fyllda med vatten, här och der på bokhyllorna, och fick sedan hafva sina böcker och dokumenter i fred för de besvärliga gästernas åverkän.

Socker, såsom en huskur.

Sockret kan användas på mångfaldiga sätt. Det är ett salt, och har i sjukdomar alla ett salts nyttiga egenskaper, samt är tillika födande, utan att såsom andra salter vara försvagande och skadligt för magen. Det är ett af de bästa kylande medel. Då man blivit ovanligt mycket varm, är ingenting bättre, än att dricka ett glas vatten hvori man upplöst 2 lod socker. Äfven är det nyttigt för febrar och hetsiga sjukdomar isynnerhet efter häftigasinnesrörelser, förskräckelser, förargelse, vrede o. fl; i hvilka fall det äfven har det goda med sig, att det qväfver den derigenom uppretade gallen. Tillika kan sockret, såsom tillsats till hettande saker, minska deras hettande kraft, som t. ex kaffe, drucket med mycket socker, är mindre hettande än annars. I bröstsjukdommar, som åtföljas af mycket slem, är det ganska verksamt lösande. Det är en fördöm, att socker ökar slemmassan. Ingenting renar bättre magen. Man har genom dess ofvannämnda upplösning i ett glas vatten, intagen af den, som belat tar magen med mat och dryck, sett det vara det bästa digestiv. Såsom sådant kan det äfven under måltiden brukas till maten i stället för salt.

Att pröfva omfärgen sitter i vissa tygsorter.

Detta sker säkrast genom det så kallade tvålproffet, och är af mycken vikt för sådana sitser, katuner och tygsorter, som äro gula, gröna, och röda till färgen. Man kokar i $\frac{1}{2}$ vatten, hvori man lagt $\frac{1}{2}$ lod hvit tvål och låter tyget, som skall pröfvas, ligga deruti 5 minuter. Förlorar sig ej färgen undertiden, så är den ägta och varaktig.